Megillat Esther, Week 11: Achashverosh Responds; Esther Declines?

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com



Mordechai's Argument - The Jew in the Royal Court, Part 2

1. Rashi to Esther 4:14

מי יודע שמא לא הגעת למלכות אלא בעבור העת הזאת שתושיעי את ישראל:

Who knows, perhaps you did not arrive on the throne other than for this time, to rescue Israel!

2. Ramban to Bereishit 27:4

ונראה שלא הגידה לו רבקה מעולם הנבואה אשר אמר ד' לה ורב יעבוד צעיר, כי איך היה יצחק עובר את פי ד' והיא לא תצלח. It appears that Rivkah never told him of HaShem's prophecy to her, "And the greater will serve the younger," for how could Yitzchak violate the word of Gd? That could never succeed!

3. Three parallels

Chananiah, Mishael and Azaryah
Daniel 3
Daniel 6
Nechemiah
Nechemiah 1

4. Prof. Yoram Hazony, *The Dawn*, pp. 138-139

It is this theory, of the divine will singling out a single person as the sole possible savior, that Mordechai categorically rejects... In contrast to Joseph's self-assurance that the divine plan is manifest and that he is it... Mordechai argues that while one may have a critical role to play in some divine plan, this cannot be known for certain... and that if one proves unwilling or unable to fulfill such a role, it will be played by someone else...

In disavowing this theory, Mordechai's first line of attack is a counterintuitive one. He seeks to deflate the importance that the individual in a position of power naturally tends to assign himself. By emphasizing the Jewish belief that the Jewish people is in any case eternal, and the survival of the Jews therefore foregone with or without Esther's help, he ironically renders her free to act....

5. Prof. Yoram Hazony, *The Dawn*, pp. 139-142

But the belief in the eternity of Israel has its problematic aspect as well. For if the relief and deliverance will surely come from elsewhere, then what possible reason can there be for Esther to act at all?...

Mordechai is not just trying to scare her. He is in deadly earnest. For although the fate of the Jewish people as a whole cannot and should not be understood to be in Esther's hands alone, there is nevertheless a portion whose fate may very well depend on her... If Esther is silent at such a time, then, who knows, perhaps she will have missed the opportunity to save thousands. But one thing is certain – that she herself will be "lost", and with her, the house of her father...

Mordechai's certainty comes from an understanding that the battle of the court Jew is ultimately the struggle to save, not the Jewish people, but himself.

The Threat to Esther

6. Prof. Yonatan Grossman, תוכנית אסתר

מדרך הטבע היזכרות הקורא בושתי עת הוא פוגש באסתר המפרה את צו המלך מעלה את המתח ואת הדריכות לקראת מפגשה עם המלך, שהרי מעתה, נגד עיני הקורא ניצבת 'דוגמה חיה' לאישה של מלך שהפרה את צו שלטונו! אין מדובר רק באיומים בעלמא, והקורא תמה האם סופה של אסתר יהיה כסופה של ושתי.

שנית, מעשה אסתר מאיר באור אירוני את החוק שהתקבל בממלכה לאחר סירוב הפקודה של ושתי. שם הלוא נאמר: "להיות כל איש שרר בביתו" (א', כב), ושלטון הגבר בבית נקבע כחוק כללי שאין להפר אותו.... אין עוד סיפור מקראי בו כל כך בולטת יוזמת הנשים והיתולן בביתו" (א', כב), ושלטון הגבר בבית נקבע כחוק כללי שאין להפר אותו... אין עוד סיפור מקראה במעלה על נס את פעולתה בגברים אשר לצדן. דווקא המגילה שפתחה את סיפורה בהצהרה הנוגעת למעמדו המיוחד של הגבר במשפחה, היא המעלה על נס את פעולתה של אישה המובילה את בעלה המלך, בעל כורחו וללא ידיעתו, אל המחוזות בהם היא חפצה...

Naturally, the reader is reminded of Vashti when he meets Esther violating the royal order, raising the tension and anticipation as she is about to meet with the king. At this point, before the eyes of the reader stands a "living example" of the wife of the king violating his royal order! These are not just threats; the reader wonders if Esther's end will be like that of Vashti.

Second, Esther's act casts an ironic light upon the law that had been accepted in the kingdom after Vashti's mutiny. There does it not say, "For each man to rule in his home (1:22)," and the rule of the male was established as a general law, which could not be violated... There is not another biblical story in which the plotting of women and their ridicule of the males beside them is so explicit. The Megillah specifically, which begins its story with a declaration upon the special status of the man in the family, is that which elevates upon a pole the activity of a woman who brings her husband the king, against his will and without his knowledge, to the place she wishes...

Esther's Appeal

7. Midrash, Pesikta Zutrita to Esther 4:1

"ויקרע מרדכי את בגדיו" מה עשה? קיבץ כל תינוקות של בית רבן ועינה אותם מלחם וממים והלביש שקים עליהם, והיו צועקים בבכיה וביללה...

"And Mordechai tore his clothing" – What did he do? He gathered the schoolchildren and had them fast from bread and water, and he clothed them in sackcloth, and they cried out in tears and wailing...

8. Rabbi Moshe Lichtenstein, מגילת אסתר והדילמה החינוכית

לא נעסוק כרגע בעצם הבחירה – מעצם העובדה שאני מעביר את השיחה הזו בישיבת הר עציון ניתן להבין לאיזה כיוון הכרעתי. לא נעסוק גם בשאלה אחרת, חשובה לא פחות, והיא שאלת מערכת היחסים בין שתי הקבוצות הללו, שצריכה להיות מערכת יחסים של שיתוף פעולה והפריה הדדית, ולא של הסתגרות והתנכרות. מה שכן חשוב לי להדגיש הוא שלאחר הכרעה בכיוון המעורה והמתחבר, הפתוח והמקבל, עלינו לקבל על עצמנו את שליחותה של אסתר – בכל מקום בו אנו יכולים ליצור קשר עם אחינו החילונים, בין אם בתחומי החינוי, בין אם בצבא ובין אם בעבודה, עלינו להכיר בצורך החיוני לנסות להוביל, כל אחד כפי יכולתו, את הציבור הכללי לעבר עבודת ד'.

We will not deal right now with the actual choice [between the paths of Mordechai and Esther]; from the very fact that I am presenting this talk in Yeshivat Har Etzion, one may understand which way I have chosen. Also, we will not deal with another question, no less important, which is the question of relationships between these two groups, which must be a relationship of partnership and mutual fructification, and not isolation and estrangement. What is important for me to emphasize is that after the decision for the direction of mixing and joining, of openness and reception, we must accept upon ourselves Esther's mission. Wherever we can create ties with our brethren, the *chilonim*, whether in the area of education, whether in the army, whether at work, we must recognize the vital necessity of attempting to bring the general community, each according to his ability, to the side of service of Gd.

Chapter 5

5:1-5 Esther successfully invites Achashverosh and Haman to a party

5:5-8 The first party

5:9-14 Haman is angry; his family advises hanging Mordechai

Divine Control

9. Malbim, Commentary to Esther 5:9

מספר גנות הרשע הזה ורוע תכונתו, שעד עתה בכל המעלות אשר עלה לא שמח מימיו, כי כל מעלה שהשיג הי' מבקש מה שאחריה, והיתה המעלה הקודמת קטנה בעיניו, רק היום ההוא שהגיע לקצה הגדולה והכבוד להיות שוה עם המלך אז הי' היום הראשון שיצא שמח וטוב לב.

10. Rabbi David Sabato, Matan al haPerek: ונהפוך הוא

- Second to the king
- Everyone bows
- The king's ring
- Invited to the queen's party with the king
- "The one the king wishes to honour"

11. Pairs

- Esther's visits to Achashverosh
- Esther's parties
- Haman's family meetings
- Haman's meetings with Achashverosh